

Uplatňovanie nároku na náhradu škody u páchatel'a - Francúzsko

Akým spôsobom môžem od páchatel'a žiadať náhradu škody alebo využiť iné prostriedky nápravy/uspokojenia nároku v rámci súdneho konania (trestného konania) a na koho sa môžem obrátiť v súvislosti s touto žiadosťou?

Ak ste utrpeli ujmu v dôsledku protiprávneho činu, môžete sa obrátiť na súd, aby osobu zodpovednú za protiprávny čin odsúdil na odškodnenie vašej ujmy. Získate teda náhradu škody. Žiadosť môžete predložiť v rámci občianskoprávneho alebo trestného konania.

- Občianskoprávne konanie

Môžete sa obrátiť na občiansky súd bez ohľadu na to, či osoba zodpovedná za ujmu spáchala trestný čin alebo nie.

Príslušný súd sa určuje v závislosti od typu sporu a výšky pohľadávky:

- pri pohľadávke nižšej ako 10 000 EUR je to *tribunal d'instance* (inštančný súd),
- pri pohľadávke vyššej ako 10 000 EUR je to *tribunal de grande instance* (prvostupňový súd) ([☞ zoznam](#)).

- Trestné konanie

Ak osoba zodpovedná za ujmu spáchala trestný čin, nárok na náhradu škody si môžete uplatniť v rámci trestného konania. Tým podáte žalobu súkromnej osoby o náhradu škody (adhézne konanie), pričom to môžete urobiť pred vyšetrovateľmi, prokurátorom republiky, vyšetrojúcim sudcom alebo súdom.

Je pritom nevyhnutné, aby ste osobne utrpeli ujmu priamo spôsobenú súdeným trestným činom.

Maloletá osoba nesmie vystupovať ako poškodená strana sama, musia to v jej mene spraviť jej rodičia.

Keď občianskoprávny alebo trestný sudca stanoví sumu, obeť má voči odsúdenému pohľadávku a odsúdený sa stáva dlžníkom. Pohľadávka predstavuje právo, ktoré si obeť môže uplatniť.

V prípade ťažkostí s vymáhaním súm sa možno obrátiť:

- na sudcu s cieľom získať platobný rozkaz,
- na exekútora, ktorý bude môcť pristúpiť k zaisteniu majetku.

Service d'Aide au Recouvrement des Victimes d'Infractions (služba podpory pre obeť trestných činov pri vymáhaní pohľadávok – SARVI) zriadená v rámci záručného fondu vám takisto môže pomôcť s vymáhaním náhrady škody priznanej súdom výlučne v trestnom konaní.

Je určená pre obeť, ktoré utrpeli menej závažnú fyzickú ujmu alebo určité formy ujmy na majetku, za ktoré nemôže poskytnúť náhradu škody výbor pre odškodnenie obetí (CIVI).

V akej fáze trestného konania by som mal(-a) predložiť žiadosť?

Svoju žiadosť môžete predložiť počas vyšetrovania, ktoré vedie prokurátor republiky (alebo predbežného vyšetrovania), a následne počas posudzovania vyšetrojúcim sudcom.

Môže sa predložiť [☞ písomne](#) pred pojednávaním (list musí byť doručený 24 hodín pred pojednávaním).

Môžete ju predložiť aj priamo na pojednávaní v rámci konania pred sudcom. Žiadosť sa predloží ústne alebo [☞ písomne](#). Musí sa predložiť predtým, ako sa ujme slova prokurátor, aby prezentoval svoje stanovisko a navrhol odsúdenie alebo zbavenie obvinení.

Čo môžem žiadať v rámci žiadosti a ako by som ju mal(-a) predložiť (označiť celkovú sumu a/alebo uviesť jednotlivé straty, ušlé zisky a úroky)?

Vaša žiadosť musí umožňovať náhradu škody za všetky ujmy, ktoré ste utrpeli. Náhradu škody možno získať za tri typy ujmy:

- fyzická ujma, čiže poškodenie zdravia alebo fyzickej či duševnej integrity osoby,
- nemajetková ujma, čiže poškodenie citovej pohody, cti alebo dobrej povesti,
- majetková ujma, ktorá sa vzťahuje na poškodenie majetku osoby a jej finančných záujmov.

Ujma musí byť spôsobená konkrétnym skutkom (nehoda, chyba pri doručení...).

Osoba, ktorú žiadate o náhradu škody, za ňu musí byť zodpovedná, ujma musí byť skutočná (protiprávny čin vám spôsobil nespochybniteľnú škodu), priama (ujma sa vás osobne dotýka) a istá.

Musíte ju presne určiť a poskytnúť dôkazy (faktúry, fotografie z miesta nehody). Svoju žiadosť musíte vyčíslieť, neuplatňuje sa minimum ani maximum. Sudca nesmie dotknutú stranu odsúdiť na zaplatenie sumy prevyšujúcej vašu žiadosť.

Žiadosť môžete predložiť [📄 písomne](#), pričom neexistuje osobitná forma, alebo ústne pred súdom.

Existuje osobitný formulár pre takéto žiadosti?

Nie.

Aké dôkazy musím predložiť na podporu svojej žiadosti?

Musíte predložiť všetky skutočnosti dokazujúce vašu ujmu (fotografie, faktúry, svedectvá...) a zodpovednosť osoby, od ktorej požadujete náhradu škody.

Vzťahujú sa na moju žiadosť súdne poplatky alebo iné náklady?

Takéto poplatky sa v zásade neúčtujú.

Ak však prokurátor republiky nezačal vyšetrovanie, hoci obeť sa domnieva, že došlo k trestnému činu, a želá si, aby jej bola poskytnutá náhrada škody, za určitých podmienok sa môže obrátiť priamo na vyšetrojúceho sudcu vďaka žalobe [📄 súkromnej osoby o náhradu škody](#). Tým sa začne trestné konanie a občianskoprávne konanie, ktoré umožní požiadať o náhradu škody od páchatela skutku.

Vyšetrojúci sudca môže v tom prípade sťažovateľa požiadať, aby zaplatil určitú peňažnú sumu, ktorej výšku určí na základe jeho príjmov. Vyplatená suma sa nazýva depozit. Musí sa uhradiť v lehote stanovenej sudcom, inak sa žaloba zamietne.

Podobne, keď prokurátor republiky nestíhal osobu pred súdom, obeť môže podať „súkromnú trestnú žalobu“ (*citation directe*) pred trestným súdom a začať trestné a občianskoprávne konanie proti obžalovanému. Súd môže následne stanoviť depozit.

Môžem pred konaním a/alebo počas konania získať právnu pomoc? Môžem ju získať, aj keď nežijem v krajine, v ktorej prebieha konanie?

Môže sa poskytnúť právna pomoc s cieľom, aby časť alebo celú výšku honorárov advokátov a súdnych poplatkov, ktoré počas konania vznikli osobám s nedostatočnými finančnými prostriedkami, na seba prevzal štát. Pri najzávažnejších trestných činoch sa udeľuje bez uplatnenia podmienok týkajúcich sa prostriedkov (pozri zoznam v [📄 článku 9-2 zákona č. 91-647 z 10. júla 1991 o právnej pomoci](#)).

Môžete ju získať, ak ste Francúz(-ka) alebo štátny(-a) príslušník(-čka) Európskej únie, aj keď nemáte bydlisko vo Francúzsku, a ak máte cudziu štátnu príslušnosť, ale zvyčajne a pravidelne sa zdržiavate vo Francúzsku.

Určité štruktúry prístupu k právu, ako sú *Maisons de la justice et du droit* – MJD (justičné a právne centrá) a *Points d'accès au droit* – PAD (miesta prístupu k právu) bezplatne poskytujú konzultácie v právnej oblasti a môžu vám poskytnúť aj pomoc s vykonávaním všetkých úkonov zameraných na uplatnenie vašich práv, a to bez ohľadu na vašu štátnu príslušnosť, alebo vám môžu pomáhať počas mimosúdnych konaní.

To isté sa vzťahuje na [📄 organizácie na podporu obetí](#), ktorých najmä právna podpora je bezplatná.

V akom prípade môže trestný súd zamietnuť moju žiadosť alebo odmietnuť rozhodovať vo veci mojej žiadosti voči páchatelovi?

Súd môže vyhlásiť žalobu súkromnej osoby o náhradu škody za neprípustnú, ak žiadosť nespĺňa podmienky, najmä ak sa domnieva, že osoba nebola dotknutá súdeným trestným činom. Zároveň môže rozhodnúť o trestnej žalobe (vina, trest odňatia slobody a/alebo pokuta) a o občianskoprávnej žalobe (náhrada škody). Súd môže rozhodnúť o občianskoprávnej žalobe aj neskôr, ak sa domnieva, že nemá k dispozícii všetky potrebné informácie.

Môžem sa proti takémuto rozhodnutiu odvolať alebo uplatniť iné prostriedky nápravy/uspokojenia nároku?

Ak nie ste spokojní s rozhodnutím súdu, môžete požiadať o nové preskúmanie *Cour d'appel* (odvolací súd), do ktorého právomoci patrí daný súd.

Ak mi súd prizná náhradu škody, ako zaistím výkon rozsudku voči páchatelovi a akú pomoc môžem v tejto súvislosti získať?

Keď občianskoprávny alebo trestný sudca stanoví sumu, obeť má voči odsúdenému pohľadávku a odsúdený sa stáva dlžníkom. Pohľadávka predstavuje právo, ktoré si obeť môže uplatniť.

V prípade ťažkostí s vymáhaním súm sa možno obrátiť:

- na sudcu s cieľom získať platobný rozkaz,
- na exekútora, ktorý bude môcť pristúpiť k zaisteniu majetku.

Service d'Aide au Recouvrement des Victimes d'Infractions – SARVI (služba podpory pre obete trestných činov pri vymáhaní pohľadávok) zriadená v rámci záručného fondu vám takisto môže pomôcť s vymáhaním náhrady škody (a súm súdnych poplatkov) priznaných súdom výlučne v trestnom konaní. Táto služba obeti vyplatí sumu (ktorej výška závisí od vyneseneho rozsudku) a ujme sa vymáhania dlžných súm od odsúdeného. SARVI je bezplatná a dôverná služba.

Je určená pre obeť, ktoré utrpeli menej závažnú fyzickú ujmu alebo určité formy ujmy na majetku, za ktoré nemôže poskytnúť náhradu škody výbor CIVI.

Na to, aby ste mohli získať pomoc od SARVI:

- musíte byť súkromná osoba, ktorá od trestného sudcu získala rozhodnutie, v ktorom sa jej priznáva náhrada škody a prípadne úplná alebo čiastočná náhrada trov konania,
- nemáte nárok na náhradu škody od výboru CIVI,
- odsúdený nezaplatil dlžné sumy v lehote dvoch mesiacov po tom, ako bol s konečnou platnosťou odsúdený.

Môžete získať:

- ak je výška vašej pohľadávky najviac 1 000 EUR: celú sumu,
- ak je výška vašej pohľadávky viac ako 1 000 EUR:
 - Ø 30 % sumy, pričom minimum je 1 000 EUR a maximum 3 000 EUR,
 - Ø pomoc s vymáhaním, čiže SARVI sa namiesto vás podujme získať od odsúdeného nezaplatený zostatok. Každé tri mesiace budete informovaný o výsledku úsilia vyvinutého vo váš prospech. Pri tomto postupe je teda vylúčené, aby ste sa sami obrátili na súdneho exekútora. SARVI využíva právne prostriedky dostupné podľa zákona. Jej činnosť je však obmedzená platobnou schopnosťou odsúdeného, na ktorého sa uplatňuje trest.

Časť vyplatená službou SARVI sa uhradí v lehote dvoch mesiacov od doručenia úplného spisu.

Áké sú lehoty na predloženie vašej žiadosti?

- Svoju žiadosť musíte spísať najneskôr jeden rok po vynesení konečného rozsudku.
- Ak výbor CIVI zamietol vašu žiadosť o náhradu škody, máte jeden rok od oznámenia tohto zamietnutia na to, aby ste sa obrátili na SARVI.

Existuje [formulár žiadosti o vymáhanie](#). Právne zastúpenie nie je povinné.

Zoznam podporných dokumentov, ktoré treba pripojiť k žiadosti, je uvedený vo formulári, ktorý sa má zaslať na túto adresu:

Fonds de garantie – Sarvi

TSA 10316

94689 VINCENNES CEDEX

Ďalšie podrobnosti sa môžete dozvedieť na tejto adrese: <https://www.fondsdegarantie.fr/sarvi/>.

SARVI môže zamietnuť vašu žiadosť o vymáhanie od odsúdeného alebo odmietnuť o nej rozhodnúť, ak nespĺňate potrebné podmienky.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 01/10/2019